

SVÅRLÄKTA SÅR
- EN OMVÅRDNADSUTMANING FÖR
SJUKSKÖTERSKAN?

En intervjustudie

Av Sandra Hillerud och Åsa Valdevi K47

SVÅRLÄKTA SÅR

- Sår som ej läkt inom 6 veckor från debut (Lindholm, 2012)
- 30 000 - 80 000 personer i Sverige är drabbade (Lindholm, 2012)
- Sjuksköterskan måste ansvara för att forskning och utveckling integreras (Lindberg, Persson, & Bondas, 2012)

SMÄRTA

- Smärta påverkar sårhäkning negativt. Smärta kan vara nociceptiv och psykologisk (Lindholm, 2012)
- Smärta vid rengöring, förbandsbyte och nattetid (de Oliveira, Tatagiba, Martins, Tipple, & Pereira, 2012)
- Rädsla för amputation (Lernevall, Fogh, Nielsen, Dam & Dreyer, 2017)
- Illaluktande sårexudat - socialt isolerad (Sinha & Sreedharan, 2014)

LIDANDE OCH VÅRDLIDANDE

- Lidande - kamp och plåga (Eriksson, 2015)
- Vårdlidande - brist på god vård
(Dahlberg, 2002; Eriksson, 2015)

PROFESSIONELLT ANSVAR

“Det som utmärker en profession är hur de professionella använder framtagen kunskap i det praktiska vårdarbetet” (SSF, 2014, s. 2)

- Tillägna sig kunskap
- Använda vårdat språk
- Närvarande i mötet (Wallinvirta, 2011)

UTBILDNING OCH UTVECKLING

- Finns stort behov att uppdatera kunskapen i omvårdnad av svårläkta sår (Lindholm, 2012)
- Kunskapsbrist medför onödigt lidande för patienten (Lindholm, 2012)
- Sjuksköterskestudenter upplever grundutbildningen otillräcklig (Gill & Moore, 2013; Stephen-Haynes, 2013)
- Fördjupad kunskap erhålls genom ett kunskapslyft (McCluskey & McCarthy, 2012)

SÄKER VÅRD

- Kontinuitet en nyckelfaktor (SBU, 2014)
- Kunskap om sårläkningsprocessen
- Smärtlindra!
- Adekvata behandlingsprinciper (Lindholm, 2012)
- Venös eller arteriell ursprungsproblematik (Lindholm, 2012; Sinha & Sreedharan, 2014)

PERSONCENTRERAD OMVÅRDNAD

- Upplevt ansvar reflekteras i omvårdnadshandlingarna (Eriksson, 2015)
- Se patienten
- Ta hjälp av patientens egna förutsättningar om hur det är att leva med svårläkt sår (Ebbeskog & Emami, 2005)
- Fråga alltid om smärta (Mccluskey & Mccarthy, 2012)

PROBLEMFÖRMULERING

Att “Vi alltid har ansvar för vad vi gör eller underlåter att göra” (SSF, 2016, s. 17).

- Identifiera läkningshämmande faktorer (Lindholm, 2012)
- Kontinuerliga såromläggningar - stort lidande för patienten (Lernevall, Fogh, Nielsen, Dam och Dreyer, 2017)
- Ta personligt ansvar för sina handlingar och val (Wallinvirta, 2011)

SYFTE

Syftet med studien var att beskriva sjuksköterskans upplevelse av sitt professionella ansvar vid omvårdnad och behandling av svårläkta sår så patienten inte åsamkas onödigt vårdlidande.

METOD

- **Val av metod** - deskriptiv kvalitativ intervjustudie
- **Urval** - nio sjuksköterskor, Stockholms storsjukhus; geriatrik, infektion, ortoped, medicinakut
- **Datainsamling** - semistrukturerade intervjuer
- **Dataanalys** - kvalitativ innehållsanalys
- **Forskningsetiska överväganden** - göra gott principen, autonomiprincipen,
- **Konfidentialitet** - kodade intervjuer, inspelade ljudfiler på lösenordsäkrade mobiler

RESULTAT

Kategori	Subkategori
Säker vård	Utbildning och kunskap Kompetens Ansvarstagande Kontinuitet
Göra-gott	Reflektion Se och bry sig om patienten Icke-skada
Utmaningar	Kunskapsbrist Hinder och möjligheter Levnadsvanor

SÄKER VÅRD

Kontinuitet

....sårordinationerna ändras ju ofta, att både vi sjuksköterskor och undersköterskor gärna förändrar varandras ordinationer för att man tror att “det där är bättre”. Istället för att låta verkligen testa, NU har vi bestämt att så här ska vi vårda det här såret å nu får vi göra det, å SEN får man utvärdera det. Man kan inte byta nästa dag för då vet man inte vad man håller på med.

GÖRA-GOTT

Se och bry sig om patienten

...så kan man ha samtal med patienten /.../ om vilka skor patienten har så man inte gör för tjocka förband...så att den kan använda skorna som den hade..för annars får jag helt enkelt göra om det. För det måste ju fungera..för patienten, å linda å så, att den sitter kvar /.../ så att patienten också blir nöjd med det.

UTMANINGAR

Levnadsvanor

Nä men jag tror dom flesta har varit ganska medvetna om att dom måste göra lite mer. Dom har ju lärt sig att leva med såret, så att det är en del av dom, liksom rökningen är en del av dom, å deras hjärt- och kärlsjukdomar är en del av dom /.../ Så de brukar ju ändå vara ganska informerade /.../ att de måste ändra på sig. Men, låg compliance å dom gör det inte.

SLUTSATS

- Omvårdnadsutmaning för sjuksköterskan - JA!
- Utökad sårkurs i grundutbildningen - JA!

TACK FÖR OSS!

